

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

3202

Рік боротьби та стійкості

**Тримаймо Україну!
Не даймо їй впасти!**

Захист прав людини – це боротьба за демократію та майбутнє України

Агресія Росії проти України розпочалася в 2014-му році. Тоді РФ окупувала Крим та частину Донецької й Луганської областей. У 2022-му році Російська Федерація здійснила повномасштабне вторгнення на територію України. Таким чином показавши: реакція світу на російські злочини від 2014-го року породила ще більше апетити агресора в 2022-му.

Вже майже 10 років РФ порушує норми міжнародного гуманітарного права! **Офіс Омбудсману України працює в умовах війни, попри те, що інституція створена для роботи в мирний час.** Постав неабиякий виклик – трансформувати діяльність, щоб захистити права людини під час збройного конфлікту. В Офісі діє 9 основних напрямів роботи, серед яких створений абсолютно новий – захист прав громадян, які постраждали від збройної агресії проти України. А серед інших: захист прав у сфері соціальних та економічних прав, захист прав дитини, захист прав у системі органів сектору безпеки й оборони, у сфері рівних прав і свобод, прав національних меншин, політичних та релігійних поглядів, інформаційних прав, захист прав людини в місцях несвободи, захист права на справедливий суд та процесуальних прав і міжнародне співробітництво.

Для Російської Федерації права та свободи людини – це порожній звук. Для України – це цінність. Тому робота Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини – це набагато більше ніж виконання покладених зобов'язань, це – поклик серця заради захисту прав людини в кожній сфері, за будь-яких умов та обставин.
Захист прав людини – понад усе!

Кількість звернень, які надійшли на розгляд до структурних підрозділів Офісу Омбудсмана:

	2022	2023	Різниця
Департамент моніторингу дотримання прав у секторі оборони та прав ветеранів і військовослужбовців, полонених та членів їх родин	4 591	16 880	> на 12 289 звернень
Департамент моніторингу дотримання права на справедливий суд та процесуальних прав	3 006	5 993	> на 2 987 звернення
Департамент моніторингу дотримання інформаційних прав	3 371	4 060	> на 689 звернень
Департамент моніторингу дотримання соціальних та економічних прав	2 675	3 497	> на 822 звернень
Департамент моніторингу дотримання прав громадян, які постраждали внаслідок збройної агресії проти України	951	2 217	> на 1 266 звернень
Департамент моніторингу дотримання прав дитини	849	1 643	> на 794 звернення
Департамент моніторингу дотримання рівних прав і свобод, прав національних меншин, політичних та релігійних поглядів	863	1 114	> на 251 звернень
Департамент з питань реалізації національного превентивного механізму	345 (візитів)	488 (візитів)	> на 143 візитів

Дані станом на 29 грудня 2023 року

Загалом у 2022-му році до всіх структурних підрозділів Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини надійшло 42 485 звернень. Станом на 29 грудня 2023-го року – **95 768 звернень**, що на **226%** більше ніж торік.

Особлива увага – поверненню дітей на Батьківщину!

Офіс Омбудсмана працює над повернення в Україну незаконно вивезених агресором дітей. Зокрема, спільно з іншими органами державної влади в межах реалізації затвердженого плану дій Президента України **Bring Kids Back UA** Україна повернула **517 викрадених дітей***!

Щоб повертати їх, наша держава залучає міжнародних партнерів до реалізації **Четвертого пункту Форуму миру Президента України**. Результат, якого прагне Україна, – це повернення депортованих до Росії цивільних громадян, зокрема дітей. А також – притягнення до відповідальності всіх осіб, відповідальних за злочини. Адже депортація – це геноцид, а геноцид – це воєнний злочин!

Росія депортує українських дітей ще з 2014 року – початку збройної агресії проти України. Наразі маємо 19 546 депортованих неповнолітніх українців.

Міжнародний тиск і притягнення винних до відповідальності можуть вплинути на РФ у процесі повернення в Україну викрадених дітей! Наразі налагоджена співпраця з **Державою Катар та ЮНІСЕФ**. Офіс Омбудсмана вдячний партнерам за сприяння!

Також вагомою стала пропозиція **Канади**, яка готова взяти зобов'язання щодо створення дієвого механізму повернення викрадених дітей. У межах цього нещодавно мали перше засідання Міжнародної коаліції країн за повернення українських дітей. **Світ має об'єднатися та допомогти Україні в поверненні дітей!**

Кожне повернення – як маленька спецоперація

14-річна Вероніка.

Дівчинку депортували до міста Белгород у Росії. Офісу Омбудсмана вдалося повернути дитину додому завдяки можливості виступити на засіданні **Ради Безпеки ООН у форматі Аррії**.

Спочатку виступив Омбудсман України Дмитро Лубінець, його виступ доповнила мама дівчинки. Вона розповіла про безрезультатні спроби вивести дитину з Росії та звернулася з проханням повернути доньку, **голос якої вона не чула 1,5 року**. Вже наступного дня Україна отримала сигнал від російської сторони, що вони без жодних умов готові повернути Вероніку в Україну. 16 травня 2023 року за сприяння Уповноваженого ВР України з прав людини Вероніка повернулась додому.

*Станом на 26 грудня

6-річний Ренат та 10-річна Варвара.

Діти та їхня мама Ольга були розз'єднані на початку повномасштабного вторгнення. Мама діток – військовополонена, її повернули в межах великого обміну. Ольга на цій війні втратила чоловіка, а її діти спочатку потрапили до інтернату, однак згодом прадідусю вдалося їх забрати до себе. Після цього Офіс Омбудсмана спільно з іншими державними органами зайнявся поверненням маленьких українців додому.

5-річна Маргарита та 12-річна Євгенія.

Сестри розлучилися з батьками з першого дня повномасштабного вторгнення Росії в Україну. Весь час вони перебували з бабусяю на ТОТ, яка відмовлялася передавати дітей матері, котра повернулася з полону. Після звернення мами дівчаток, Офіс Омбудсмана напрацював механізм їх повернення з російською стороною. Сім'я возз'єдналася.

6-річний Олег.

Хлопчик опинився на території Російської Федерації в дитячому будинку. Проте Олега вдалося повернути додому – до бабусі. Це перше повернення дитини, яке відбулося за сприяння Держави Катар. Хлопчик, перебуваючи в Україні, відвідав Офіс Омбудсмана. Олег залишив малюнок, на якому зобразив свою долоньку й прапор України.

На День Святого Миколая додому повернулося 8 українських дітей

19 листопада, у свій день народження, в Україну повернувся Богдан Єрмохін

Перша зустріч від початку повномасштабної війни мами з трьома доньками, які повернулися з ТОТ

Цивільні громадяни в РФ – незаконно засуджені та жертви насильницьких зникнень!

Росія нехтує всіма нормами міжнародного гуманітарного права та з 2014 року викрадає й незаконно засуджує українських цивільних громадян!

На території РФ або на ТОТ України **близько 28 тисяч осіб** вважаються зниклими безвісти за особливих обставин та незаконно позбавленими особистої свободи внаслідок збройної агресії РФ проти України.

Цивільні, яких незаконно утримує РФ, перебувають у неналежних умовах і не отримують медичну допомогу. Вони не можуть одержати передачі від рідних, а також підтримувати з ними зв'язок. Так чи інакше **цивільні піддаються фізичному, сексуальному та психологічному насиллю!** Проте найголовніша проблема – про більшість викрадених Росією громадян в Україні немає жодної інформації!

Офіс Омбудсмана закликає міжнародну спільноту звернути увагу на цю кричущу проблему! Права цивільних порушуються масштабно – Україна потребує безумовного звільнення наших громадян, яких незаконно утримує РФ!

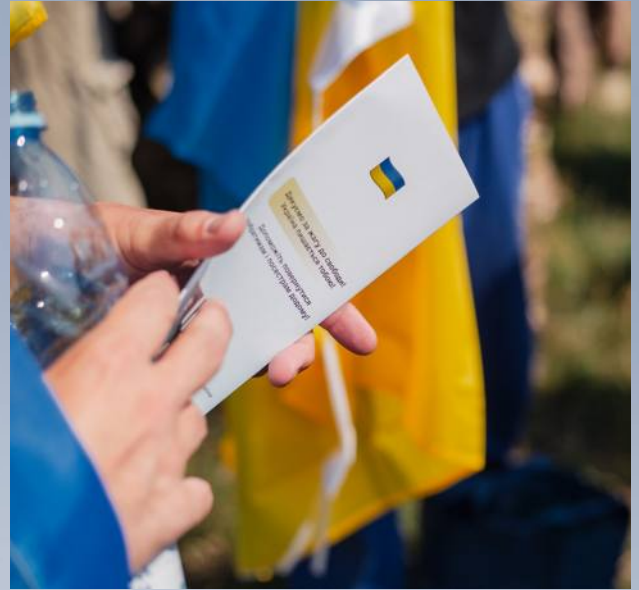
Проте навіть у таких умовах інституція Уповноваженого займається **захистом прав своїх громадян**. До Офісу Омбудсмана звернулася громадянка, яку піддавала різним видам експлуатації та насильно утримували російські окупанти на ТОТ. Унаслідок реагування Омбудсмана України заявниці встановили статус особи, яка постраждала від торгівлі людьми. Це дає їй змогу безоплатно отримати необхідну допомогу.

Україна потребує повернення додому військовополонених!

Наразі з російського полону повернули **2598 українців**. Один із найбільших обмінів у 2023 році відбувся 4 лютого – тоді повернули 116 захисників, а 16 лютого – 100 українських воїнів. Також 7 березня вдома вже були 130 оборонців, така ж кількість людей повернулася в Україну й 16 квітня. **Загалом від початку повномасштабного вторгнення відбулося 48 обмінів.**

При кожному з них присутні працівники **Офісу Омбудсмана**. Вони консультують захисників та захисниць щодо їхніх прав та фіксують зі слів звільнених оборонців порушення норм Росією міжнародного гуманітарного права, зокрема Женевських конвенцій.

! Росія порушує ці норми, вбиває та катує українських військових! 90% українських військовополонених під час перебування в полоні ворога зазнають тортур. Натомість **Україна**, попри всі складнощі й виклики, пов'язані з війною, **демонструє гідне ставлення до російських військовополонених.**

Наша держава хоче повернути всіх своїх захисників і захисниць додому! Проте через позицію російської сторони наразі призупинені обміни – їх не було від серпня! Водночас ворог намагається звинуватити в цьому Україну та готує інформаційні пропагандистські кампанії!

Україна працює, щоб мати результат і захистити права людини, зокрема військовополонених!

Передача гуманітарних пакунків і листів для військовополонених

Згідно зі спільними домовленостями з російською стороною 22 грудня 2023 року проведено зустріч Представників Офісу Омбудсмана України та Уповноваженої з прав людини РФ Т. Москалькової з метою передачі гуманітарних пакунків та листів для військовополонених обох країн.

Передача посилок та листів для наших українських захисників була проведена за участі Координаційного штабу з питань поводження з військовополоненими та представників Міжнародного Комітету Червоного Хреста, які здійснили централізовану закупівлю теплих речей, взуття та засобів особистої гігієни.

Крім того, завдяки взаємним гуманітарним домовленостям **вдалося повернути додому чотирьох громадян України**. Своєю чергою, Україна посприяла тому, щоб до Росії виїхали громадяни для возз'єднання родини.

Україна постійно працює для належного забезпечення наших співвітчизників, які перебувають у полоні, та вживає всіх можливих заходів для їхнього повернення додому!

Змішані медичні комісії – додатковий інструмент, який може допомогти в дотриманні прав військовополонених

Україна дотримується Женевських конвенцій, саме тому наша держава створила змішану медичну комісію – для того, щоб об'єктивно визначати стан здоров'я полонених військовослужбовців. Члени комісії повинні висувати пропозиції стосовно репатріації військовополонених, їхнього виключення з-поміж репатрійованих або стосовно відстрочки рішення до подальшого огляду. Створення змішаної медичної комісії в Україні – це результат взаємодії Координаційного штабу з питань поводження з військовополоненими, Офісу Омбудсмана, МКЧХ в Україні та інших.

Україна очікує, що РФ створить аналогічну змішану медичну комісію для визначення стану здоров'я українських військовополонених, їхньої кількості та ухвалення незалежного рішення про репатріацію та госпіталізацію тяжкопоранених й тяжкохворих військовополонених у нейтральній країні, після її визначення.

Відповідно до Женевських конвенцій тяжкопоранені або тяжкохворі підлягають безумовній репатріації навіть під час збройного конфлікту!

Офіс Омбудсмана здійснив моніторинг 100% ВЛК

До Офісу Омбудсмана звертали-ся заявники щодо порушення їхніх прав, що пов'язано з **роботою військово-лікарських комісій**. Моніторинг ВЛК Офіс Омбудсмана розпочав ще 2022 року й продовжив у 2023-му. В серпні працівники інституції зафіксували позитивні зрушення в порівнянні з минулим роком, однак виявили й недостатній організаційний рівень проведення ВЛК, значні порушення прав під час її проходження, котрі впливають на морально-психологічний стан як військовослужбовців, так і військовозобов'язаних.

Задля їх розв'язання, відповідні матеріали направили до державних органів влади. Це питання перебуває на особистому контролі Омбудсмана України Дмитра Лубінця.

Працівники Офісу Омбудсмана здійснили 833 виїзних і безвиїзних (документальних) моніторингових візитів, що становить 100%. Охоплені всі області, в тому числі – прифронтові. Після здійснених візитів та опрацьованих звернень виявили низку проблем, що стосуються додержання прав людини.

Задля їх розв'язання, відповідні матеріали направили до державних органів влади. Це питання перебуває на особистому контролі Омбудсмана України Дмитра Лубінця.

Зв'язок з родинами зниклих безвісти й полонених військовослужбовців – це обов'язок держави!

Упродовж 2023-го року Офіс Омбудсмана опрацював понад **16 200 тисячі звернень** від родичів військовополонених і позбавлених свободи цивільних громадян.

Кожного тижня в Секретаріаті Уповноваженого відбуваються зустрічі з членами родин полонених військових і жертв насильницьких зникнень. До них долучаються громадські організації, представники органів державної влади, військових формувань та правоохоронних органів. **Загалом працівники Офісу організували та провели 79 заходів та понад 373 особистих прийомів громадян.**

Результат цього – поновлені права, виявлення проблемних питань і напрацювання шляху їх розв'язання.

Основні цифри роботи за 2023 рік*

Поновили права **739 осіб у 461 випадку**;

Здійснили **133 моніторингових візитів** задля контролю дотримання прав військовослужбовців, рівня медичного забезпечення УБД, реабілітаційних послуг, проходження ВЛК;

Відкрили **23 провадження** щодо дотриманням передбачених законодавством виплат військовослужбовцям, звільненим зі служби, пенсіонерам, особам з інвалідністю, полоненим, членам їхніх родин;

Підготовлені позиції Уповноваженого до **468 нормативно-правових актів**.

Як результат:

- унормували питання виплати військовослужбовцям додаткової винагороди;
- унормували питання виплати грошового забезпечення військовослужбовців під час перебування в розпорядженні після поранення;
- отримання ОГД військовослужбовцями, які звільняються під час дії воєнного стану за сімейними обставинами.

*Станом на 15 грудня

Олександр Кононенко

Представник Уповноваженого з прав людини в системі органів сектору безпеки й оборони

✉ kononenkoov@ombudsman.gov.ua

Центр захисту прав дитини

За ініціативи Президента України Володимира Зеленського відкрили **Центр захисту прав дитини**. Подія відбулася за участі Президента Володимира Зеленського, Керівника Офісу Президента Андрія Єрмака, Омбудсмана України Дмитра Лубінця.

Центр функціонує за моделлю «Барнахус». Це безбар'єрний простір, у якому дітям та їхнім сім'ям надають правову допомогу, соціальний і психологічний супровід. У ньому також фіксують воєнні злочини Росії, жертвами й свідками яких стали діти.

За цей час простір уже відвідали перші особи різних країн, делегації партнерів. У липні в Центрі побували **Перша леді України Олена Зеленська та Перша леді Південної Кореї Кім Кон Хі**. Також простір відвідували Президенти: Португалії – Марселу Ребелу де Соуза, Латвії – Едгарс Рінкевичс, Угорщини – Каталін Новак. Були й делегації Держави Катар, ОАЕ, Нідерландів, Молдови, UNICEF, ОБСЄ та інші.

Центр захисту прав дитини – це простір, де діти почувають себе захищеними та в безпеці! З ними там повсякчас проводять зустрічі. Зокрема нещодавно Омбудсман України Дмитро Лубінець та Перша леді Олена Зеленська зустрілися з поверненими дітьми, їхніми батьками чи законними опікунами. Говорили про реінтеграцію дітей та їхнім відновленням після повернення на Батьківщину.

Повернення дитини додому – це тільки початок. Далі – її інтеграція в суспільство та реабілітація

Станом на 15 грудня у Центрі захисту прав дитини **опитали 56 повернутих Україною дітей**. У просторі працює мультидисциплінарна команда, яка вживає заходи щодо поновлення та оформлення документів, проведення медичного обстеження, надання тимчасового житла, соціально-психологічної реабілітації дитини та членів її родини, забезпечення права дитини на освіту та сімейне виховання. Також окремо напрацювали механізм супроводу дитини, яка повернулася з депортації чи ТОТ.

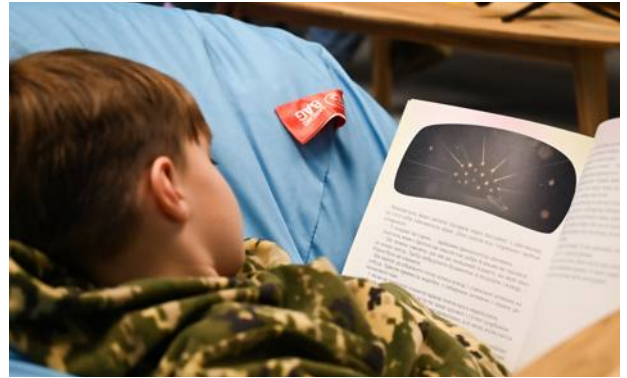
Як приклад – поновлення прав повернутого з Росії Богдана Єрмохіна. У Центрі провели опитування хлопця та вжили заходів щодо сприяння Богдану у виготовленні внутрішнього та закордонного паспортів, оформленні ІНН-коду, довідки ВПО, отриманні виплат ВПО, встановлення хлопцю статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми. А також підписанню декларації з сімейним лікарем, проходженню медичного огляду, поновленню права на освіту. Хлопець отримав гуманітарну й фінансову допомогу.

Росія порушує права людини, зокрема й дитини!

Захист прав дитини – пріоритет

Офіс Омбудсмана працює для поновлення прав дитини в різних сферах. Зокрема, для цього здійснює моніторингові візити. Як приклад, за результатами одного з них Уповноважений Дмитро Лубінець звернувся до Прем'єр-міністра України Дениса Шмигала щодо урегулювання оплати праці працівників закладів соціального захисту населення. Адже ці працівники доглядають за дітьми й працюють, наприклад, у дитячих будинках-інтернатах.

Також за результатами моніторингових візитів направляються рекомендації до центральних і місцевих органів виконавчої влади, установ та організацій, з метою врегулювання питань забезпечення прав та інтересів дитини. Зокрема направили 5 подань Уповноваженого ВР України з прав людини.

Омбудсман України приділяє увагу й **дотриманню прав дитини за кордоном**. Наразі **опрацювали 148 звернень** щодо дітей, вилучених у батьків чи інших законних представників за кордоном. Станом на 12 грудня Уповноважений відкрив провадження **за 76 зверненнями громадян, які порушили питання захисту прав 185 дітей, вилучених у батьків чи законних представників у різних країнах**. У межах проваджень вжили заходів реагування та направили запити до відповідних державних органів.

Спеціальна доповідь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини «**Нерозквітлі. Порушення прав українських дітей на тимчасово окупованих територіях України та у Росії: депортація, милітаризація, індоктринація**»

Основні цифри роботи за 2023 рік*

За 11 місяців 2023 року **поновили права 584 дітей за 89 зверненнями**, також за результатами **3 моніторингових візитів поновили права 15 038 дітей**; Здійснили **97 моніторингових візитів**, з них – 7 до дитячих будинків-інтернатів.

*Станом на 1 грудня

Ірина Суслова

Представник Уповноваженого з прав дитини

✉ suslova@ombudsman.gov.ua

Право на гідність: запровадження мінімальних стандартів у місцях проживання ВПО

Офіс Омбудсман України спільно з Кластером з питань управління та координації місць компактного поселення розробив **Мінімальні стандарти у місцях проживання внутрішньо переміщених осіб**, які лягли в основу постанови Уряду №930.

Офіційно визначили поняття МТП. Це перший крок для розв'язання проблеми, яка залишається на першому місці, – забезпечення людей житлом. Крім того, ухвалені норми проживання ВПО.

Розв'язання проблем ВПО: від звернення до змін у законодавство

До Омбудсман України часто звертаються громадяни, а поновлення їхніх прав потребує змін у законодавстві. Після одного з таких випадків внесли зміни до постанови Кабінету Міністрів №332. Ними встановили, що **допомога на проживання призначається дітям, які народилися у ВПО**. Адже раніше до інституції зверталися матері з тим, що їхнім дітям відмовляють у наданні допомоги на проживання ВПО.

Також Офіс Омбудсману дізнався про **неможливість отримання електронних та паперових пенсійних посвідчень ВПО, які перемістилися до 24 лютого 2022 року**. За результатами направлення актів реагування Уповноваженого, Міністерство соціальної політики разом із Пенсійним фондом України розробили постанову Кабінету Міністрів України №325, яка **передбачає видачу ВПО за їхнім зверненням пенсійних посвідчень у паперовій формі**.

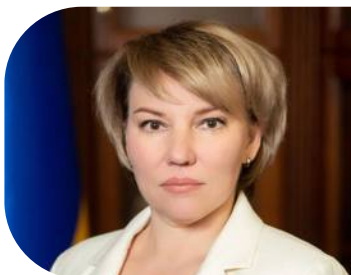
Спеціальна доповідь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо додержання прав осіб, які постраждали внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України та Стан виконання рекомендацій, зазначених у Спецдовіді.

Основні цифри роботи за 2023 рік*

Поновини права 9 270 громадян, які постраждали внаслідок збройної агресії РФ;
Здійснили **1 502 моніторингових візитів** з цього напрямку;
Опрацювали **2 831 проєкт** нормативно-правових актів, які виносилися на розгляд урядових комітетів, комітетів Верховної Ради України чи надходили на погодження;
Провели **725 просвітницьких заходів**;
Провели **4 засідання Експертної ради при Представнику Уповноваженого з прав громадян, постраждалих внаслідок збройної агресії проти України**;
Посилили **регіональними координаторами 15 областей України** у межах співпраці з БО «БФ Стабілізейшен Суппорт Сервісез».

*Станом на 8 грудня

Ольга Алтуніна

Представник Уповноваженого з прав громадян, постраждалих внаслідок збройної агресії проти України

✉ altuninaom@ombudsman.gov.ua

Міжнародна коаліція країн за повернення українських дітей – перша зустріч і перші напрацювання

8 грудня відбулося **перше засідання Міжнародної коаліції країн за повернення українських дітей**. Це результат зустрічі на Мальті в межах обговорення Формули миру Президента України, де Канада запропонувала створити міжнародну коаліцію.

До зустрічі високого рівня **доєдналися 72 представники інших країн та міжнародних організацій**. Зокрема Канади, Катару, Великої Британії, США, Норвегії, Нідерландів, Естонії, а також представники Моніторингової місії ООН з прав людини, ЮНІСЕФ, ОБСЄ, Ради Європи...

Відкрив захід Президент України Володимир Зеленський. Він наголосив на важливості спільної роботи в питанні повернення депортованих українських дітей. Для цього діє й **затверджений план дій Brings Kids Back UA**. Під час першої панелі Керівник Офісу Президента України Андрій Єрмак розповів, як повинна працювати коаліція країн.

«Якщо кожного дня повертати хоча б одну депортовану дитину – Україні потрібно на це понад 55 років! Йдеться тільки про близько 20 тисяч верифікованих випадків... Проте ми не можемо так довго чекати! Нам потрібні дієві кроки!», – наголосив **Омбудсман України Дмитро Лубінець** під час засідання коаліції та перерахував кроки:

- Визнання дій Росії злочином геноциду;
- Видача нових ордерів на арешт винним у депортації українських дітей;
- Отримання доступу до списків усіх депортованих та переміщених дітей;
- Перевірка та оновлення даних про депортованих та переміщених дітей;
- Відкриття гуманітарних коридорів для евакуації мирного населення;
- Створення реабілітаційних центрів для повернутих дітей.

Потрібні дії: зустрічі з міжнародними партнерами спрямовані на результат

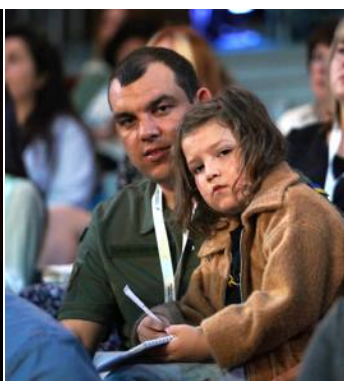
Питання повернення всіх українців додому: дітей, цивільних громадян, військово-полонених, а також захист прав людини в різних сферах стали ключовими під час зустрічей Омбудсмана України з іноземними делегаціями. Зокрема зі **спецпредставником Ватикану Кардиналом Маттео Дзуппі**, який прибув до України за дорученням Папи Римського Франциска, а також делегацією **Президентського двору та МЗС ОАЕ на чолі з Міністром з питань зміни клімату та навколишнього середовища – Президентом Офісу з міжнародних справ при Президентському дворі ОАЕ Маріам Альмхейрі**.

Окрім цього, в межах реалізації програми **Bring Kids Back UA** провели **адвокаційний захід Stolen Voices**. Так, 6 дітей, котрих вдалося повернути на Батьківщину завдяки зусиллям Омбудсмана України та фундації **Orphans Feeding Foundation**, поспілкувалися з нідерландськими посадовцями та представниками ЗМІ.

Темі дітей була присвячена й конференція до **Міжнародного дня захисту дітей «ВІЙНА. НЕДОСПІВАНА КОЛИСКОВА»**, яку відкривав Президент України Володимир Зеленський. До неї доєдналися низка міжнародних партнерів та представників державних органів влади. На конференції учасники охопили широкий спектр питань.

Також **Офіс Омбудсмана з Офісом Президента та Міністерством закордонних справ провели Міжнародну конференцію «Свобода або страх»**, присвячену 75-й річниці ухвалення **Загальної декларації прав людини**. Мета заходу – привернути увагу всього світу до порушення прав людини в Україні та консолідація зусиль задля більш дієвого механізму їхнього захисту. До Києва прибули 15 Омбудсманів і керівників НІПЛ.

Також, аби привернути увагу до злочинів Росії в Україні, а саме: в місті Маріуполь, Офіс Омбудсмана організував спільно з Омбудсманом Італії та Регіону Лаціо Маріно Фарделлі захід **«Маріуполь – невтрачена надія!»**

Інституція Уповноваженого долучається й до благодійності: в межах заходу за участі Омбудсманів-членів **Бюро Міжнародного інституту Омбудсмана (IOI) до річниці створення інституції Уповноваженого зібрали кошти** та направили їх на психологічну реабілітацію українських дітей, які постраждали від війни.

У межах Другого парламентського саміту **Кримської платформи** провели онлайн-Конференцію Омбудсманів та НІПЛ, до якої доєдналися 68 учасників зі 60 країн світу. **Світ повинен і далі підтримувати Україну!**

Основні цифри роботи за 2023 рік*

171 зустріч з іноземними делегаціями, зокрема з главами держав, представниками ООН, ОБСЄ, Ради Європи, МФЧХ, МКЧХ, USAID, Головами НІПЛ та Омбудсманами інших держав, керівництвом мереж НІПЛ;
 Здійснили **35 закордонних візитів**;
 За кордоном працює **2 Тимчасові представництва Уповноваженого**: у Великій Британії та Ірландії.

*Станом на 26 грудня

Ольга Стрепоченко

Директор Департаменту міжнародного співробітництва та європейської інтеграції

✉ strepochenko@ombudsman.gov.ua

Соціальні та економічна права мають бути забезпечені!

В Офісі Омбудсмана працюють над забезпеченням соціальних та економічних прав. Зокрема, в цій сфері внесли **5 подань Уповноваженого** щодо усунення виявлених порушень, які мають конкретні результати.

- **Міністру охорони здоров'я України.** Результат – переклали 167 медичних формулярів про встановлення інвалідності громадянам України, які проживають в Іспанії, Португалії, Чехії та Словаччині, забезпечили їхнє конституційне право на призначення пенсії в Україні;
- **Перший віце-прем'єр-міністр – Міністр економіки України.** Результат – відновили здійснення Держпрацею заходів державного нагляду (контролю);
- **Міністру соціальної політики України.** Результат – відновили роботу Комісії з визначення даних про заробітну плату працівників за роботу в зоні відчуження в 1986-1990 роках.
- **Голові Чернівецької міської ради.** Результат – відновили право 3-х повнолітніх осіб з числа дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, на тимчасове соціальне житло до надання житла для постійного проживання.

Зміни до законодавства – це гарантії для майбутнього

Офіс Омбудсмана у сфері захисту соціальних та економічних прав ініціює зміни до законодавства. Це – результат звернення громадян України до інституції з конкретними проблемами.

Наприклад, забезпечили права 15 тисяч мешканців багатоквартирних будинків у Києві на отримання послуги з газопостачання шляхом затвердження нормативно-правових актів у цій сфері. Також з 1 січня відновили право 2281 потерпілої особи на виробництві на соціальні послуги – це постанова КМУ №775. Серед результатів роботи й те, що забезпечили можливість віддалено звертатись через «Дія.Підпис» за поновленням виплати пенсії особам, які проживають на територіях, де йдуть бойові дії, або ТОТ України – це постанова КМУ №806.

Рекомендації Уповноваженого до органів влади врахували й у таких випадках:

- відновили водопостачання 6 128 жителям Томаківської громади на Дніпропетровщині, яке припинили внаслідок підриву армією РФ Каховської ГЕС;
- призначили 1 770 особам з інвалідністю з дитинства державну соціальну допомогу після досягнення ними повноліття та скасували рішення про безпідставне утримання з 69 законних представників цих осіб сум виплаченої допомоги;
- призначили громадянам пільги та житлові субсидії, які їм не призначались понад 6 місяців;
- забезпечили розв'язання питання про видачу пенсійних посвідчень особам з інвалідністю, яким продовжили виплату пенсії по інвалідності на період воєнного стану без повторного огляду в МСЕК;
- у 2-х кримінальних провадженнях здійснюються досудові розслідування за ознаками кримінальних правопорушень за фактами забруднення земель.

Спеціальна доповідь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини **щодо стану додержанням соціальних та економічних прав повнолітніх осіб, які потребують опіки та піклування, в умовах дії правового режиму воєнного стану.**

Основні цифри роботи за 2023 рік*

Поновили права **18 587 громадян**;
Відкрили **599 проваджень** Уповноваженого ВР України з прав людини;
Внесли 5 подань Уповноваженого щодо усунення виявлених порушень прав людини;
Провели **120 моніторинрів**, якими охопили **270 об'єктів**;
Опрацювали **1 365 нормативно-правових актів**, які виносились на засідання урядових комітетів, комітетів Верховної Ради України або надходили на погодження;
Провели **180 правопросвітницьких заходів** у сфері додержання соціальних та економічних прав;
Провели **3 засідання Експертної ради** при Представнику Уповноваженого з соціальних та економічних прав.

*Станом на 18 грудня

Олена Колобродова

Представник Уповноваженого з соціальних та економічних прав

✉ kolobrodova@ombudsman.gov.ua

Систематичні відвідування місць несвободи – виконання функцій НПМ

Офіс Омбудсману здійснює постійні відвідування місць несвободи та виявляє там порушення прав людини. Так, під час дії воєнного стану здійснили **730 відвідувань**.

Групи НПМ виявляють такі системні порушення прав людини: права на життя, належну медичну допомогу, зв'язок із зовнішнім світом, права на захист, належні умови тримання та інші.

На всі з них – є належне реагування. Так, поновили права утримуваних осіб у Харківському слідчому ізоляторі. Адже під час відвідування установи встановили, що є порушення права утримуваних на підтримання контактів із зовнішнім світом: ув'язнені та засуджені скаржилися, що персонал не приймає посилки від їхніх родичів. На момент відвідування там утримувалася 1 521 людина. Уповноважений скерував акт реагування до Міністерства юстиції України для дотримання прав цих осіб. За результатами – прийом посилок Харківському СІЗО відновили.

Також за сприяння Уповноваженого стосовно працівників іншого СІЗО зареєстрували кримінальне провадження. Адже до Омбудсману України надійшло анонімне звернення про катування в Миколаївському слідчому ізоляторі одного з ув'язнених, зокрема, про те, що він не отримує належної медичної допомоги, доведений до відчаю та має намір скоїти самогубство. Це потребувало негайного вжиття заходів із забезпечення особистої безпеки людини та притягнення винних до відповідальності. Того ж дня, за дорученням Уповноваженого, працівник Секретаріату відвідав СІЗО, виявив ув'язненого та зафіксував на його тілі численні ушкодження, отримані ним у СІЗО.

За цим фактом зареєстрували кримінальне провадження за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 127 Кримінального кодексу України (катування вчинене представником держави).

! Наша стратегічна мета – розбудова найкращого в Європі національного превентивного механізму! А також – повністю усунути прояви катувань, жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження не тільки у місцях несвободи, а й у суспільстві загалом!

Виклики перед НПМ під час війни

Унаслідок вторгнення Росії український НПМ стикається з низкою викликів. Від обстрілів Росії зазнають шкоди місця несвободи. Наразі через агресію РФ **пошкоджені 124 місця несвободи, 12 – зруйновані. Понад 40 місць несвободи залишились на тимчасово окупованій території.**

Також через агресію Росії наявні такі проблеми в сфері НПМ:

- Недостатня кількість або необлаштовані укриття в місцях несвободи;
- Необхідність міграції та евакуації місць несвободи в межах території України або за кордон;
- Складнощі в організації відвідувань місць несвободи, особливо в тих районах, які наближені до зони бойових дій.

Водночас команда НПМ не припиняє свою роботу, всупереч ризикам. Про це міжнародну спільноту поінформувала делегація Офісу Омбудсману на чолі з Представником Уповноваженого з прав людини в місцях несвободи під час Регіональної зустрічі НПМ та Організації громадянського суспільства регіону ОБСЄ з питань психічного здоров'я в місцях несвободи, що відбулася в Копенгагені.

Спеціальна доповідь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини про стан реалізації національного превентивного механізму в Україні.

Основні цифри роботи за 2023 рік*

528 відвідувань місць несвободи;

131 подання Уповноваженого ВР України з прав людини;

За результатами виявлених порушень відкрили **26 кримінальних проваджень**;

За ініційованими проведеннями службових розслідувань **притягнули до дисциплінарної відповідальності 62 особи**;

За розглядом подань Уповноваженого – **55 осіб притягнули до дисциплінарної відповідальності**;

Розглянули та опрацювали:

▪ **27 нормативно-правових актів**;

▪ **1 109 листів щодо перевірки фактів можливих порушень прав та свобод людини та громадянина.**

**Станом на 18 грудня*

Віталій Нікулін

Представник Уповноваженого з прав людини в місцях несвободи

✉ nikulini@ombudsman.gov.ua

Забезпечення прав і свобод національних меншин (спільнот) – важлива складова роботи

1 липня 2023 року набрав чинності **Закон України «Про національні меншини (спільноти) України»**. Його ухвалення було однією з обов'язкових умов для вступу України до ЄС.

Офіс Омбудсмана взяв участь у розробці цього нормативно-правового акта та внесенні до нього змін, на яких наголошувала Венеційська комісія. Відповідно до них Уповноважений Верховної Ради України з прав людини в межах мандата здійснює парламентський контроль за дотриманням права національних меншин (спільнот) на використання мов національних меншин (спільнот).

У напрямі цієї роботи інституція також напрацювала дослідження про національні меншини (спільноти) і корінні народи в окупації. Його презентували в Кракові під час форуму, присвяченому питанню захисту національних меншин (спільнот) в Україні, організованому Офісом Омбудсмана спільно з Радою Європи.

Наразі реалізується й пілотний проєкт щодо документування осіб з-поміж ромської національної меншини (спільноти) та напрацювання юридичних механізмів спрощення цієї процедури спільно з Радою Європи. Вже опрацювали 243 анкети та документували 62 особи.

Також інституція Уповноваженого взяла участь у розробці Державної національно-культурної програми «Єдність у розмаїтті» на період до 2034 року з урахуванням рекомендацій Венеційської комісії.

Офіс Омбудсмана – член EQUINET!

Члени Європейської мережі органів рівності одностайно, 42 голосами, підтримали членство інституції Уповноваженого в організації!

Вступ до EQUINET та поглиблення співпраці з іншими європейськими органами рівності дозволить посилити інституційну спроможність Уповноваженого. Також членство в цій організації надасть можливість ділитися досвідом і переймати найкращі практики в сфері запобігання та протидії дискримінації, забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, вразливих груп населення відповідно до міжнародних стандартів.

Офіс Омбудсмана працює, щоб права людини дотримувались!

До Офісу Омбудсмана надходять різні звернення, зокрема, й щодо дотримання рівних прав і свобод, прав національних меншин, політичних і релігійних поглядів. Також працівники інституції самостійно здійснюють моніторинг додержання прав людини.

Під час одного з них виявили інформацію про вчинення чоловіком домашнього насильства. Щоб з'ясувати обставини, Уповноважений скерував запит до однієї з ОВА з проханням забезпечити захист прав постраждалих. Після цього за місцем проживання людей здійснили виїзд мобільної бригади. Постраждалим надали психологічну допомогу, провели зустріч із кривдником і попередили його про притягнення до відповідальності за вчинення домашнього насильства. Сім'ю взяли під соціальний супровід як таку, що перебуває у складних життєвих обставинах.

Також під час моніторингу медіа виявили інформацію щодо двох випадків ймовірного потрапляння дітей у ситуацію торгівлі людьми. У першому випадку чоловік намагався вивезти за кордон однорічну дитину з метою продажу на органи. У другому – дитину, якій було майже рік, намагалась продати жінка – подруга матері. Під час розгляду ситуацій, з'ясували, що, хоча і відкриті кримінальні провадження за ч.3 ст.149 КК України, але дітям не встановили статус осіб, постраждалих від торгівлі людьми. Внаслідок реагування Уповноваженого дітям встановили цей статус.

Створення умов, а не бар'єрів!

Уповноважений зафіксував порушення прав дитини з інвалідністю на відпочинок і дозвілля в дитячому розважальному закладі. Дитині, яка пересувається на кріслі колісному, не дали можливості брати участь у розважальних заходах через незабезпечення архітектурної доступності ігрового простору та некоректне ставлення персоналу.

За реагуванням Уповноваженого придбали переносний пандус для забезпечення доступності ігрового простору в закладі й внесли зміни до правил відвідування дитячого простору. Провели й навчання персоналу з питань безбар'єрності та тактового спілкування.

Основні цифри роботи за 2023 рік*

Поновили права людини у **203 випадках**;
Опрацювали **231 нормативно-правовий акт**;
Здійснили **57 моніторингових візитів і безвиїзних перевірок**.

**Станом на 15 грудня*

Михайло Спасов

Представник Уповноваженого з рівних прав і свобод, прав національних меншин, політичних та релігійних поглядів

✉ spasov@ombudsman.gov.ua

Додержання інформаційних прав – це основа демократії

Офіс Омбудсмана працює у сфері захисту інформаційних прав та має приклади успішної роботи щодо додержання прав на інформацію та захист персональних даних.

Так, одна з громадських організацій направила 70 запитів до однієї з міських рад й не отримала відповіді. Всі вони стосувалися отримання інформації по одній сторінці проекту благоустрою земельної ділянки, призначеної для здійснення почесних поховань. Міська рада у відповідь на запити повідомляла про необхідність надати документ, який підтверджує статус журналіста. За результатами вжитих Секретаріатом Уповноваженого заходів реагування, міська рада повторно розглянула запити та надала запитувану інформацію.

Ще один приклад захисту прав громадян. За сприяння Омбудсмана України припинили поширення персональних даних громадян ТОВ «Газорозподільні мережі України». Адже паспортні дані громадян друкувалися на конвертах, а також поширювалися рахунки та договори в під'їздах будинків, де були вказані чутливі персональні дані.

Забезпечення інформаційних прав в умовах війни

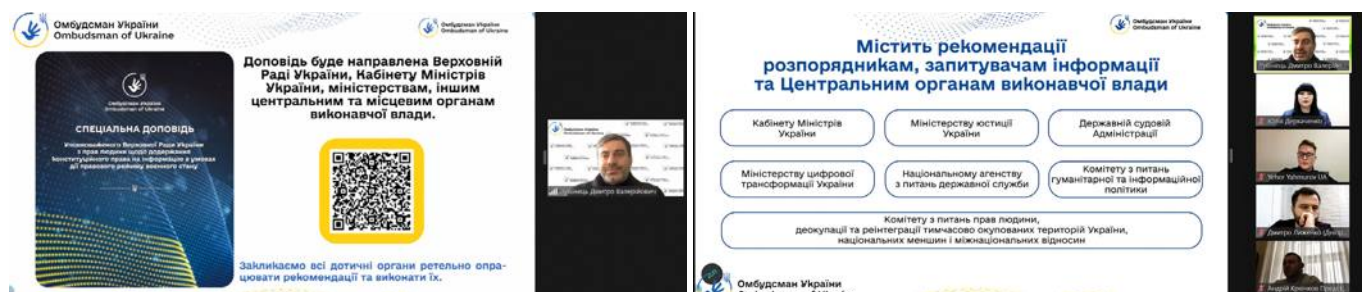
У 2023 році відбувся повторний етап моніторингу забезпечення інформаційних прав в умовах воєнного стану. Мета моніторингу – оцінити якість оприлюднення публічної інформації на офіційних вебсайтах розпорядників, надання відповідей на інформаційні запити та звернення громадян в умовах дії обмежень, пов'язаних із запровадженням правового режиму воєнного стану.

До моніторингу долучились представники Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, експерти ПРООН у сфері інформаційних прав та регіональні координатори взаємодії з громадськістю Уповноваженого.

Моніторинг здійснили за підтримки проєкту «Права людини для України», який реалізує ПРООН в Україні та фінансує Міністерство закордонних справ Данії впродовж 2019-2023 років.

Уперше за 25 років діяльності інституції презентували Спеціальну доповідь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини **щодо додержання конституційного права на інформацію в умовах дії правового режиму воєнного стану.**

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

Доповідь буде направлена Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України, міністерствам, іншим центральним та місцевим органам виконавчої влади.

Займаючись всі дотичні органи ретельно опрацювати рекомендації та виконати їх.

Містить рекомендації розпорядникам, запитувачам інформації та Центральним органам виконавчої влади

- Кабінету Міністрів України
- Міністерству юстиції України
- Державній судовій Адміністрації
- Міністерству цифрової трансформації України
- Національному агентству з питань державної служби
- Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики
- Комітету з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнародних відносин

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

Основні цифри роботи за 2023 рік*

Відкрили **1356 проваджень** з метою здійснення заходів реагування й поновлення прав;

Поновили права **768 громадян**;

Склали **41 протокол** про адміністративні правопорушення;

Надали **150 рекомендацій та роз'яснень** щодо практичної реалізації права громадян на звернення, доступу до публічної інформації та захисту персональних даних;

Розглянули **714 проєктів** нормативно-правових актів;

Провели **101 перевірку** щодо додержання законодавства про захист персональних даних у міністерствах, органах місцевого самоврядування, підприємствах тощо.

Видали **96 приписів** про усунення порушень, які є обов'язковими для виконання;

Здійснили **40 моніторинрів** у сфері доступу до публічної інформації;

Направили **8 подань** Уповноваженого до органів державної влади;

Інформаційно-роз'яснювальна робота проводиться щомісячно, **щонайменше 4 заходи** на місяць.

*Станом на 15 грудня

Юлія Деркаченко

Представник Уповноваженого з інформаційних прав

✉ derkachenko@ombudsman.gov.ua

Моніторинг додержання права на справедливий суд та процесуальних прав

За сприяння Уповноваженого звільнили довічно ув'язненого **Володимира Панасенка**, який відсидів 16,5 років у в'язниці.

Одразу з моменту призначення на посаду Уповноважений взяв на особистий контроль справу Панасенка, який був засуджений до довічного позбавлення волі. За зверненням доньки ув'язненого Омбудсман здійснював заходи з метою звільнення Володимира Панасенка у зв'язку з хворобою, яка не дозволяла чоловіку відбувати покарання в місцях несвободи.

Як результат – Володимира Панасенка звільнено від відбуття довічного позбавлення волі у зв'язку з хворобою.

За сприяння Уповноваженого вдалося допомогти в **отриманні державної грошової допомоги чоловікові**, який утримувався в установі попереднього ув'язнення. Він мав право на отримання державної грошової допомоги, що надається особі, стосовно якої встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, після її звільнення.

Завдяки вжитим Омбудсманом України низки заходів, заявник отримав державну грошову допомогу, що надається особі, стосовно якої встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, після її звільнення, у розмірі 100 тисяч гривень.

Окрім того, Міністерство юстиції України надало заявнику вичерпне роз'яснення щодо стану виконавчих проваджень, в яких він є стороною, та повідомило про заходи, яких йому необхідно вжити.

Вжиття відповідних заходів про усунення виявлених порушень прав і свобод людини і громадянина

За результатами здійснення парламентського контролю за додержанням прав осіб, які утримуються в місцях несвободи, було підготовлено 13 подань Уповноваженого до органів державної влади та правоохоронних органів щодо усунення виявлених порушень прав осіб в місцях несвободи та необхідності внесення змін до нормативно-правих актів з метою превенції таких порушень

Зокрема було виявлено системну проблему щодо ненадання засудженим та ув'язненим медичних послуг, а тому Уповноваженим у листопаді 2023 року було внесено подання Міністрові охорони здоров'я України та Міністрові юстиції України із вимогами забезпечити надання медичних послуг закладами охорони здоров'я за направленнями в паперовій формі пацієнтам, які утримуються в установах виконання покарань або слідчих ізоляторах Державної кримінально-виконавчої служби, а також у таборах та дільницях для тримання військовополонених.

Результат – Міністерство охорони здоров'я України звернулося листом до структурних підрозділів з питань охорони здоров'я обласних та м. Києва державних/військових адміністрацій з проханням вжити невідкладних заходів та забезпечити надання таких медичних послуг.

Основні цифри роботи за 2023 рік*

Відкрили **314 проваджень** Уповноваженого;

Внесли **19 подань Уповноваженого** про вжиття відповідних заходів про усунення виявлених порушень прав і свобод людини і громадянина;

Поновили у **434 випадках порушені процесуальні права**;

Здійснили **123 моніторингових спостережень** судових засідань;

Правоохоронні органи за результатами ініційованих Уповноваженим перевірок та вжитих заходів за **66 фактами внесли інформацію до Єдиного реєстру досудових розслідувань**;

Органи прокуратури внесли **79 обов'язкових до виконання вказівок** щодо поновлення порушених прав осіб, які утримуються в місцях несвободи;

Опрацювали **420 проєктів нормативно-правових актів**, які виносилися на розгляд урядових комітетів, Уряду, комітетів Верховної Ради України чи надходили на погодження від профільних міністерств та інших центральних органів виконавчої влади;

Підготували **14 рекомендацій** до Парламенту та Уряду країни **з пропозиціями щодо необхідності розроблення нормативно-правових актів або внесення змін до чинних актів законодавства України з метою дотримання процесуальних прав людини і громадянина.**

**Станом на 15 грудня*

Денис Кононенко

Директор департаменту моніторингу додержання права на справедливий суд та процесуальних прав

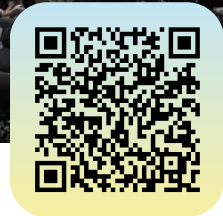
✉ kononenko@ombudsman.gov.ua

Робота в регіонах – посилюємо спроможності

У кожному регіоні України працюють **регіональні представництва Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини**, а при кількох із них діють **Консультаційні центри**.

Вони створені з метою забезпечення взаємодії та обміну інформацією. Це дозволяє максимально швидко реагувати на звернення громадян.

Також Уповноважений Верховної Ради України з прав людини здійснює робочі поїздки в регіони. Під час них він проводить й зустрічі з представниками органів місцевого самоврядування, керівниками державних установ, підприємств та організацій, родинами військовополонених і зниклих безвісти захисників. На одну з них у місті Рівному прийшли **понад 500 людей**, родичів військовополонених, зниклих безвісти за особливих обставин.

[Адреси регіональних представництв Уповноваженого](#) →

Дітям – про їхні права: спільний проєкт Офісу Омбудсмана та патрульної поліції

Напередодні відзначення Всесвітнього дня дитини Офіс Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини та Департаменту патрульної поліції України запустили спільний проєкт, у межах якого розповідають учням про права дитини.

Тема першого спільного уроку – **«Права та обов'язки дітей»**. Неповнолітнім українцям розповідають про те, які вони мають права, як протидіяти булінгу та насильству, а якщо їхні права порушені – як звернутися до Омбудсмана України. Також Представники Уповноваженого в різних областях України розповідають дітям, як працює Офіс для захисту прав дитини, які моніторингові візити здійснюють працівники інституції та як нині РФ порушує права дитини на тимчасово окупованих територіях.

Такі заняття вже провели в 13-ти областях України. Уроки в межах спільного проєкту двох установ відбудуться й в інших областях.

Процедура самооцінки спроможності за підтримки ENNHRI, ПРООН та УВКПЛ

Інституція Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини в 2023 році пройшла процедури самооцінки спроможності за підтримки ENNHRI, ПРООН та УВКПЛ.

Фінальний Звіт самооцінки – важлива основа не лише для інституції Омбудсману України, але й приклад найкращих практик і досвіду роботи для національних інституцій з прав людини з усього світу (НІПЛ)!

Напевно вперше НІПЛ у світі проходила оцінку в період міжнародного збройного конфлікту. Офіс Омбудсману, як найбільша НІПЛ Європи, протягом усього року проходив оцінку і доклав максимум зусиль для залучення 100% працівників інституції з усіх 25 регіонів України. 311 працівників Офісу взяли участь в інтерв'ю.

Уперше за 25 років існування інституції Уповноваженого саме інституція виступила ініціатором проведення такої оцінки!

Додержання та захист прав людини в 2022 році – в 2023 році Уповноважений презентував Щорічну доповідь

Уперше з 2011 року Омбудсман України Дмитро Лубінець представив на голосування в українському Парламенті Щорічну доповідь про стан додержання та захисту прав і свобод людини й громадянина в Україні за 2022 рік.

За неї проголосували 318 народних депутатів. Проект Постанови про Щорічну доповідь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини про стан додержання та захисту прав і свобод людини і громадянина в Україні у 2022 році – прийняли в цілому.

Уповноважений дякує народним депутатам, що підтримали цей документ, який окреслює основні виклики та тенденції у сфері захисту прав людини, що постають перед Офісом Омбудсману в умовах воєнного стану.

Щорічна доповідь формує загальне бачення держави у сфері проблемних питань, пов'язаних із порушенням прав людини, та зусиль, спрямованих на їхній захист. **У 2024 році Уповноважений презентуватиме Щорічну доповідь за 2023 рік.**

Права людини в Україні

від початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну

2 598

осіб, звільнених з російського полону

з них →

144

цивільних

≈ 28 000

осіб зниклих безвісти за особливих обставин та незаконно позбавлених особою своєї свободи внаслідок збройної агресії РФ проти України

*За інформацією Генеральної директорки Міжнародної комісії з питань зниклих безвісти

10 058

убитих мирних жителів

*За інформацією Моніторингової місії ООН з прав людини в Україні

18 653

поранених мирних жителів

513

загиблих дітей

*За даними інформаційної платформи «Діти Війни»

1 160

поранених дітей

2 278

зниклих дітей

19 546

дітей, депортованих до РФ, та/або примусово переміщених на ТОТ

1.4
млн

осіб без доступу до води через руйнування інфраструктури

4.6
млн

осіб мають обмежений доступ до води

517

дітей Україна повернула

з них →

387

депортованих дітей, за даними інформаційної платформи «Діти Війни»

4.9
млн

осіб стали ВПО

8.2
млн

осіб отримали прихисток за кордоном

≈ 700
тисяч

людей в Україні залишились без питної води через руйнування Каховської ГЕС

3 951

зруйнованих навчальних закладів

з них →

1 275

зруйнованих дитсадків

1 675

зруйнованих закладів охорони здоров'я

з них →

384

лікарні

352

амбулаторії

500

зруйнованих релігійних споруд

1 750

зруйнованих об'єктів культури

≈ 167 200

зруйнованих або пошкоджених будинків

126

зруйнованих вокзалів та станцій

346

зруйнованих мостів та мостових переходів

576

зруйновані котельні

426

зруйнованих заводів і підприємств

* Дані станом на 26.12.2023

Чат-бот «Омбудсман України» – можливість швидко й зручно отримати відповіді на актуальні запитання. В ньому зібрали важливу інформацію в 17 категоріях.

Зокрема, тут можуть отримати відповіді щодо своїх прав військові, внутрішньо переміщені особи, родини з дітьми. Є й категорія для людей, які перебувають на тимчасово окупованій території або ж примусово депортовані.

Запускайте чат-бот:
@ukraine_ombudsman_bot

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

Російська Федерація та всі військові злочинці, яких вона направила в Україну, понесуть найсерйознішу відповідальність за зло, яке вони вчинили.

Україна ретельно документує кожен злочин і кожну жорстокість.
Усі винні, безсумнівно, будуть покарані.

Ми ніколи не забудемо і не пробачимо. Як і світ.

#StandWithUkraine

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

Уповноважений Верховної Ради України
з прав людини

✉ lubinets@ombudsman.gov.ua

Гаряча лінія Уповноваженого Верховної Ради
України з прав людини: **0 800 50 17 20**
електронна пошта: hotline@ombudsman.gov.ua

